

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o dani z příjmu

Poslanecká sněmovna dne 5. listopadu 2004 schválila novelu zákona o dani z příjmů. Tato nová úprava obsahuje významná prorůstová opatření a opatření na podporu aktivních rodin s dětmi.

Hlavní témata novely jsou: společné zdanění manželů, nová podoba daňového zvýhodnění na děti a zrychlení odpisování movitých věcí a daňová podpora výdajů na výzkum a vývoj.

„Tento zákon pokládám za jeden z nejdůležitějších, který se mi podařilo prosadit. Daňové úpravy pomohou nízko a středně příjmovým rodinám s dětmi a podpoří hospodářský růst,“ říká ministr financí Bohuslav Sobotka.

Daňový bonus

Na každé vyživované dítě žijící s poplatníkem v domácnosti si bude moci poplatník odečíst **6 000 Kč** z vypočtené daně. Pokud bude sleva na dani vyšší, než vykázaná daň, obdrží poplatník vyplacené prostředky, tedy tzv. daňový bonus, maximálně ale 30.000 korun ročně. Jedná se v podstatě o známý princip negativní daně.

Aby poplatník daňového bonusu dosáhl, musí být ekonomicky aktivní. Jinými slovy daňový bonus lze uplatnit pouze v případě, kdy má poplatník ve zdaňovacím období příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků, z podnikání nebo jiné samostatné výdělečné činnosti, z kapitálového majetku nebo z pronájmu alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy. Nejedná se proto o další demotivující sociální dávku, ale o podporu aktivních rodin s dětmi.

Jak na to?

Podnikatel si odečte 6 000 Kč na každé dítě při předkládání svého daňového přiznání. Zaměstnanci se každý měsíc o 500 Kč na každé dítě sníží daňová povinnost, kterou za něj odvádí jeho zaměstnavatel.

Co se týče společného zdanění, pro něj se manželé rozhodnou opět při předkládání daňového přiznání, resp. při ročním daňovém zúčtování. Manželé pro tento účel nejdříve dají své příjmy dohromady a poté je rozdělí na dvě poloviny. Společné zdanění manželů tak spočívá v přenesení části daňového břemene na druhého z manželů. Podmínkou je, že manželé vyživují alespoň jedno dítě žijící s nimi v domácnosti.

Ministerstvo financí provozuje na svých internetových stránkách **daňovou kalkulačku**. Tato aplikace po zadání vstupních údajů, kterými jsou počet dětí a hrubý příjem, vyčíslí daňový dopad nové úpravy daně z příjmů do rodinného rozpočtu. Rodiny s dětmi si tak mohou vyzkoušet, **zda je pro ně výhodné využít možnosti společného zdanění**. Daňovou kalkulačku od jejího spuštění (květen 2004) do dnešního dne využilo více než 260 000 návštěvníků webových stránek MF.

Společné zdanění manželů

Zavedení **společného zdanění manželů**, neboli výpočet daně ze společného základu daně obou manželů pokud s nimi v domácnosti žije alespoň jedno dítě. V důsledku tohoto opatření se sníží daňové zatížení rodin s dětmi. Přínosné bude zejména pro rodiny s rozdílnými příjmy manželů např. z důvodu, že se jeden z manželů věnuje péči o dítě. U společného zdanění je důležité si uvědomit, že

tento způsob výpočtu základu daně manželů nelze uplatnit v případech, kdy má alespoň jeden z manželů daň z příjmů stanovenou paušální částkou nebo má povinnost stanovit svou daňovou povinnost z minimálního základu daně, anebo vypočítává daň z příjmů dosažených za více zdaňovacích období, či jako spolupracující osoba. Rovněž nelze uplatnit společné zdanění manželů v případech, kdy alespoň jeden z manželů uplatňuje slevu na dani z titulu příslibu investiční pobídky nebo v případech, kdy je alespoň jeden z manželů povinen postupovat podle příslušných ustanovení zákona o daních z příjmů týkajících se konkursního řízení.

Zavedení daňového **bonusu na děti jako slevy z vypočtené daně** místo dosavadní nezdánitelné části základu daně. Tento krok přispěje k posílení sociální soudržnosti a k poklesu daně u poplatníků s nižšími příjmy, jejichž příjem je zdaňován v rámci pásma daně se sazbou 15 %, respektive 20 %. Navrhuje se nahradit dosavadní nezdánitelnou částku základu daně na dítě slevou na dani ve výši **6 000 Kč**. U manželů s velmi nízkými příjmy ze zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti bude navíc umožněn daňový bonus i v případech, kdy odpočet od daně bude vyšší než vykázaná daň. To u poplatníků, kteří se nevyhýbají práci bude znamenat možnost dosažení výplaty prostředků z celostátního daňového výnosu.

Modelové příklady vlivu společného zdanění a slevy na dani

- Manželé berou oba minimální mzdu 6 700 Kč. hrubého a mají dvě děti. Nový systém jim přinese zvýhodnění 7 155 Kč. Pokud by měli tři děti, ušetří ročně 13 155 Kč.
- Manželé berou oba průměrnou mzdu 16 000 Kč hrubého a mají dvě děti. Nový systém jim přinese zvýhodnění 3 300 Kč. Pokud by měli tři děti, ušetří ročně 5 460 Kč a při čtyřech dětech 7 635 Kč.
- Jeden z manželů má průměrnou mzdu 16 000 Kč a druhý nepracuje a mají dvě děti. V novém systému při uplatnění společného zdanění ušetří 10 035 Kč. Při třech dětech by úspora dosáhla 12 195 Kč a v případě čtyřech dětí by za rok ušetřili 14 370 Kč.
- Samoživitelka s minimální mzdou 6 700 Kč a dvěma dětmi obdrží daňový bonus 7 155 Kč. Pokud by si pořídila třetí dítě, vyšplhá se daňový bonus na 13 155 Kč.
- Samoživitelka s průměrnou mzdou 16 000 Kč a dvěma dětmi ušetří každý rok 3 300 Kč.
- Manžel bere 20 000 Kč měsíčně, manželka 15 000 Kč, mají jedno dítě. Této rodině nový systém přinese 880 Kč.
- Manžel vydělává 18 000 Kč, manželka 12 000 Kč a mají dvě děti. Této rodině nový systém přinese 3 315 Kč.

Zrychlení odpisování movitého majetku

Zkrácení doby odpisování v 1. až 3. odpisové skupině, tj. u movitého majetku. U první odpisové skupiny, kam patří mimo jiné počítače a kancelářská technika, je navrženo zkrácení doby odpisování ze čtyř na tři roky. U druhé skupiny ze šesti let na pět let a u třetí skupiny z dvanácti na deset let. V oblasti odpisování nehmotného majetku je zkrácena doba odpisování softwaru a nehmotných výsledků výzkumu a vývoje ze čtyř na tři roky, resp. ze šesti na tři roky. Zkrácení doby odpisování movitého majetku se uplatní i na již zaevidovaný a odpisovaný hmotný majetek. Toto opatření společně s postupným poklesem sazby DPPO až na 24 % v roce 2006 sníží tzv. efektivní zdanění firem, což by České republice mělo zajistit vyšší konkurenceschopnost v rámci evropského prostoru a tím podpořit zájem investorů.

Vybrané příklady movitého majetku v odpisových skupinách:

1. odpisová skupina: počítače, kancelářské stroje, zemědělské stroje, nástroje a nářadí, měřicí přístroje, přístroje pro telefonii, faxy, atd.

2.odpisová skupina: nákladní auta, obráběcí a tvářecí stroje, čerpadla, stroje pro zemní práce, stroje na výrobu potravin, nápojů a textilu, přívěsy, kontejnery, nábytek, atd.

3. odpisová skupina: jeřáby, výtahy, elektromotory, generátory a transformátory, lodě, kovové a ocelové konstrukce, klimatizační zařízení, nově letadla s hmotností nad 15 tun, atd.

Podpora financování výzkumu a vývoje ze soukromých zdrojů

Pro zvýšení motivace podnikatelského sektoru k investicím do výzkumu a vývoje byla schválena nová odčitatelná položka od základu daně, a to ve výši 100% skutečně vynaložených nákladů na projekty výzkumu a vývoje. Tento nový nástroj podpory sleduje docílení záměru, aby výdaje na výzkum a vývoj rostly tempem odpovídajícím tzv. „Lisabonským dohodám“. V náběhovém období zakládá tato úleva negativní dopad na inkaso daně z příjmů v částce cca. 4 mld. Kč, která v čase bude kompenzována efekty z akcelerace hospodářského růstu. Tento negativní rozpočtový dopad je v roce 2005 a 2006 kompenzován zkrácením doby odpisování ve druhé odpisové skupině pouze o jeden rok, tj. ze šesti na pět let (původní vládní návrh uvažoval zkrácení o dva roky)

Mezi další významné změny lze zahrnout i zvýšení limitu povinného přechodu podnikajících fyzických osob z daňové evidence na vedení účetnictví na hranici obratu 15 mil. Kč a zvýšení limitu vstupní ceny pro odpisování osobního automobilu jako daňově účinného výdaje ze stávajících 900 tis. Kč na výši 1 500 tis. Kč.

Povinnost vést podvojně účetnictví pro občanská sdružení a církve se posunuje až od počátku roku 2007. To znamená, že občanská sdružení a církve mohou ještě vést jednoduché účetnictví.

Zákon by měl vstoupit v platnost 1.1.2005.

Rozpočtové dopady nové úpravy daně z příjmů

(mld. Kč)

Dopad na inkaso daně z příjmů	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007
Zkrácení doby odpisování u PO a podpora výzkumu a vývoje	0	- 14,3	- 10,1
Zkrácení doby odpisování u FO	0	- 1,1	- 0,8
Společné zdanění manželů (FO)	0	-0,5 - (-1)	-0,5 - (-1)
Daňové zvýhodnění na vyživ. Dítě (FO)	-3,6	-4,9	-5
Celkový dopad	-3,6	-20,8 - (-21,3)	-16,4 - (-16,9)

Zdroj: MF ČR